

WYMAGANIA EDUKACYJNE

z *FIZYKI*

dla klasy VII

opracowała: mgr Ewa Zajęc

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
I. PIERWSZE SPOTKANIE Z FIZYKĄ			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · zna pojęcia: ciało fizyczne i substancja · przelicza jednostki czasu · wybiera właściwe przyrządy pomiarowe · wymienia rodzaje oddziaływań (elektrostatyczne, grawitacyjne, magnetyczne, mechaniczne) · podaje przykłady skutków oddziaływań w życiu codziennym · posługuje się pojęciem siły · zna jednostkę siły; wskazuje siłomierz jako przyrząd służący do pomiaru siły · wie co to siła wypadkowa i siła równoważąca · określa zachowanie się ciała w przypadku działania na nie sił równoważących się 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · rozróżnia pojęcia: obserwacja, pomiar, doświadczenie · wyjaśnia, co to są wielkości fizyczne i na czym polegają pomiary wielkości fizycznych; · zna pojęcie niepewności pomiarowej; zapisuje wynik pomiaru wraz z jego jednostką oraz niepewnością · przelicza wielokrotności i podwielokrotności (mili-, centy-, hekto-, kilo-) · przeprowadza wybrane pomiary i doświadczenia, · wyjaśnia, dlaczego żaden pomiar nie jest idealnie dokładny · wyjaśnia, w jakim celu powtarza się pomiar kilka razy, a następnie z uzyskanych wyników oblicza średnią · wyjaśnia, co to są cyfry znaczące · wykazuje na przykładach, że oddziaływania są wzajemne · wymienia i rozróżnia skutki oddziaływań · stosuje pojęcie siły (wektor); wskazuje wartość, kierunek i zwrot · przedstawia siłę graficznie (rysuje wektor siły) · mierzy wartość siły za pomocą siłomierza · zapisuje wynik pomiaru siły wraz z jej jednostką · wyznacza i rysuje siłę wypadkową dla dwóch sił o jednakowych kierunkach · opisuje i rysuje siły, które się równoważą · określa cechy siły wypadkowej dwóch sił działających wzdłuż tej samej prostej i siły równoważącej inną siłę. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · podaje przykłady wielkości fizycznych wraz z ich jednostkami w układzie SI; · wykonuje obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiaru lub danych · opisuje różne rodzaje oddziaływań · wyjaśnia, na czym polega wzajemność oddziaływań · porównuje siły na podstawie ich wektorów · szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku pomiaru siły · wyznacza i rysuje siłę wypadkową dla kilku sił o jednakowych kierunkach; określa jej cechy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · wyznacza niepewność pomiarową przy pomiarach wielokrotnych · przewiduje skutki różnego rodzaju oddziaływań · podaje przykłady rodzajów i skutków oddziaływań (bezpośrednich i na odległość) inne niż poznane na lekcji · szacuje niepewność pomiarową wyznaczonej wartości średniej siły · buduje siłomierz według własnego projektu i wyznacza przy jego użyciu wartość siły · wyznacza i rysuje siłę równoważącą kilka sił działających wzdłuż tej samej prostej o różnych zwrotach, określa jej cechy

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
II. WŁAŚCIWOŚCI I BUDOWA MATERII			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · zna pojęcie napięcia powierzchniowego · wymienia czynniki zmniejszające napięcie powierzchniowe wody · rozróżnia trzy stany skupienia; podaje przykłady ciał stałych, cieczy, gazów · rozróżnia substancje kruche, sprężyste i plastyczne; podaje przykłady ciał plastycznych, sprężystych, kruchych · zna pojęcie masy oraz jej jednostkę, · rozróżnia pojęcia: masa, ciężar ciała · posługuje się pojęciem siły ciężkości, podaje wzór na ciężar · zna pojęcie gęstości · posługuje się tabelami wielkości fizycznych w celu odszukania gęstości substancji; porównuje gęstości substancji · wyodrębnia z tekstów, tabel i rysunków informacje kluczowe · mierzy: długość, masę, objętość; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · podaje podstawowe założenia cząsteczkowej teorii budowy materii · wyjaśnia pojęcie oddziaływań międzycząsteczkowych; odróżnia siły spójności od sił przylegania, · wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady zjawisk opisywanych za pomocą oddziaływań międzycząsteczkowych · wyjaśnia napięcie powierzchniowe · tłumaczy co to ciała sprężyste, plastyczne i kruche; posługuje się pojęciem siły sprężystości · opisuje budowę mikroskopową ciał stałych, cieczy i gazów · określa właściwości ciał stałych, cieczy i gazów · stosuje do obliczeń związek między siłą ciężkości, masą i przyspieszeniem grawitacyjnym · oblicza i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności danych · posługuje się pojęciem gęstości oraz jej jednostkami · stosuje do obliczeń związek gęstości z masą i objętością · wyjaśnia, dlaczego ciała zbudowane z różnych substancji mają różną gęstość · rozpoznaje zależność rosnącą bądź malejącą na podstawie danych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · posługuje się pojęciem hipotezy · wyjaśnia zjawisko zmiany objętości cieczy w wyniku mieszania się, opierając się na doświadczeniu modelowym · wyjaśnia, że podział na ciała sprężyste, plastyczne i kruche jest podziałem nieostrym; posługuje się pojęciem twardości minerałów · podaje różnice w budowie mikroskopowej ciał stałych, cieczy i gazów; posługuje się pojęciem powierzchni swobodnej · podaje różnice gęstości substancji w różnych stanach skupienia wynikające z budowy mikroskopowej ciał stałych, cieczy i gazów · wyznacza masę ciała za pomocą wagi · przeprowadza doświadczenia: badanie wpływu detergentu na napięcie powierzchniowe, badanie, od czego zależy kształt kropli, korzystając z opisów doświadczeń i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; formułuje wnioski · planuje doświadczenia związane z wyznaczeniem gęstości cieczy oraz ciał stałych o regularnych i nieregularnych kształtach · szacuje wyniki pomiarów; ocenia wyniki doświadczeń, porównując wyznaczone gęstości z odpowiednimi wartościami tabelarycznymi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · uzasadnia kształt spadającej kropli wody · projektuje i przeprowadza doświadczenia (inne niż opisane w podręczniku) wykazujące cząsteczkową budowę materii · projektuje i wykonuje doświadczenie potwierdzające istnienie napięcia powierzchniowego wody · projektuje i wykonuje doświadczenia wykazujące właściwości ciał stałych, cieczy i gazów · projektuje doświadczenia związane z wyznaczeniem gęstości cieczy oraz ciał stałych o regularnych i nieregularnych kształtach · realizuje projekt: <i>Woda – białe bogactwo</i> (lub inny związany z treściami rozdziału: <i>Właściwości i budowa materii</i>)
III. HYDROSTATYKA I AEROSTATYKA			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · rozpoznaje i nazywa siły ciężkości i nacisku, podaje ich przykłady w różnych sytuacjach praktycznych (w otaczającej rzeczywistości); wymienia przykłady z życia codziennego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · wyjaśnia co to jest parcie (nacisk) · wyjaśnia co to jest ciśnienie i podaje jego jednostkę w układzie SI · posługuje się pojęciem ciśnienia w cieczach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · wymienia nazwy przyrządów służących do pomiaru ciśnienia · wyjaśnia zależność ciśnienia atmosferycznego od wysokości nad poziomem morza 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · uzasadnia, kiedy ciało tonie, kiedy pływa częściowo zanurzone w cieczy i kiedy pływa całkowicie w niej zanurzone, korzystając z wzorów na siły wyporu

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>obrazujące działanie siły nacisku</p> <ul style="list-style-type: none"> · wie co to parcie i ciśnienie · zna prawo Pascala, · wymienia przykłady występowania siły wyporu · wymienia cechy siły wyporu 	<p>i gazach wraz z jego jednostką;</p> <ul style="list-style-type: none"> · posługuje się prawem Pascala, zgodnie z którym zwiększenie ciśnienia zewnętrznego powoduje jednakowy przyrost ciśnienia w całej objętości cieczy lub gazu · wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady zjawisk opisywanych za pomocą praw i zależności dotyczących ciśnienia hydrostatycznego i atmosferycznego · wyjaśnia jak działają siły na ciała zanurzone w cieczach lub gazach · oblicza wartość siły wyporu dla ciał zanurzonych w cieczy lub gazie · podaje warunki pływania ciał: kiedy ciało tonie, kiedy pływa częściowo zanurzone w cieczy i kiedy pływa całkowicie zanurzone w cieczy · tłumaczy praktyczne zastosowanie prawa Archimedeasa i warunków pływania ciał; wskazuje przykłady wykorzystywania w otaczającej rzeczywistości 	<ul style="list-style-type: none"> · opisuje znaczenie ciśnienia hydrostatycznego i ciśnienia atmosferycznego w przyrodzie i w życiu codziennym · opisuje zastosowanie prawa Pascala w prasie hydraulicznej i hamulcach hydraulicznych · wyznacza gęstość cieczy, korzystając z prawa Archimedeasa · rysuje siły działające na ciało, które pływa w cieczy, tkwi w niej zanurzone lub tonie; wyznacza, rysuje i opisuje siłę wypadkową · wyjaśnia, kiedy ciało tonie, kiedy pływa częściowo zanurzone w cieczy i kiedy pływa całkowicie w niej zanurzone na podstawie prawa Archimedeasa, posługując się pojęciami siły ciężkości i gęstości · rozwiązuje typowe zadania obliczeniowe z wykorzystaniem warunków pływania ciał; 	<p>i ciężkości oraz gęstość</p> <ul style="list-style-type: none"> · demonstruje zjawiska konwekcji i napięcia powierzchniowego · wyznacza gęstość substancji o kształcie regularnym za pomocą wagi i przymiaru. · posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących wykorzystywania prawa Pascala w otaczającej rzeczywistości i w życiu codziennym

IV. KINEMATYKA

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · wymienia przykłady ciał będących w ruchu w otaczającej rzeczywistości · zna pojęcia toru i drogi; podaje jednostkę drogi w układzie SI; przelicza jednostki drogi · odróżnia ruch prostoliniowy od ruchu krzywoliniowego; podaje przykłady ruchów: prostoliniowego i krzywoliniowego · nazywa ruchem jednostajnym ruch, w którym droga przebyta w jednostkowych przedziałach czasu jest stała; podaje przykłady ruchu jednostajnego w otaczającej rzeczywistości · zna pojęcie prędkości; podaje jednostkę prędkości w układzie SI · odczytuje prędkość i przebytą odległość z wykresów zależności drogi i prędkości od czasu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · wyjaśnia, na czym polega względność ruchu; podaje przykłady układów odniesienia · opisuje i wskazuje przykłady względności ruchu · oblicza wartość prędkości i przelicza jej jednostki; · wyznacza wartość prędkości i drogę z wykresów zależności prędkości i drogi od czasu dla ruchu prostoliniowego odcinkami jednostajnego oraz rysuje te wykresy na podstawie podanych informacji · rozpoznaje na podstawie danych liczbowych lub na podstawie wykresu, że w ruchu jednostajnym prostoliniowym droga jest wprost proporcjonalna do czasu oraz posługuje się proporcjonalnością prostą · nazywa ruchem jednostajnie przyspieszonym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · rozróżnia układy odniesienia: jedno-, dwu- i trójwymiarowy · planuje i przeprowadza doświadczenie w celu wyznaczenia prędkości z pomiaru czasu i drogi; · sporządza wykresy zależności prędkości i drogi od czasu dla ruchu prostoliniowego odcinkami jednostajnego na podstawie podanych informacji (oznacza wielkości i skale na osiach; zaznacza punkty i rysuje wykres; uwzględnia niepewności pomiarowe). · wyznacza przyspieszenie z wykresów zależności prędkości od czasu dla ruchu prostoliniowego jednostajnie zmiennego (przyspieszonego lub opóźnionego) · objaśnia ruch ciała na podstawie filmu · rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · planuje i demonstruje doświadczenie związane z badaniem ruchu; opisuje przebieg doświadczenia, analizuje i ocenia wyniki · rozwiązuje nietypowe, złożone zadania (problemy) dotyczące treści rozdziału: <i>Kinematyka</i> (z wykorzystaniem wzorów; oraz związane z analizą wykresów zależności drogi i prędkości od czasu dla ruchów prostoliniowych: jednostajnego i jednostajnie zmiennego) · posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących ruchu (np. urządzeń do pomiaru przyspieszenia) · realizuje projekt: <i>Prędkość wokół nas</i> (lub
--	--	---	---

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<ul style="list-style-type: none"> · odróżnia ruch niejednostajny (zmienny) od ruchu jednostajnego; podaje przykłady ruchu niejednostajnego w otaczającej rzeczywistości · rozróżnia pojęcia: prędkość chwilowa i prędkość średnia · posługuje się pojęciem przyspieszenia do opisu ruchu prostoliniowego jednostajnie przyspieszonego i jednostajnie opóźnionego; podaje jednostkę przyspieszenia w układzie SI · odczytuje dane z wykresów zależności drogi, prędkości i przyspieszenia od czasu dla ruchów prostoliniowych: jednostajnego i jednostajnie przyspieszonego 	<ul style="list-style-type: none"> · ruch, w którym wartość prędkości rośnie w jednostkowych przedziałach czasu o tę samą wartość, a ruchem jednostajnie opóźnionym – ruch, w którym wartość prędkości maleje w jednostkowych przedziałach czasu o tę samą wartość · oblicza wartość przyspieszenia wraz z jednostką; przelicza jednostki przyspieszenia · wyznacza zmianę prędkości dla ruchu prostoliniowego jednostajnie zmiennego (przyspieszonego lub opóźnionego); oblicza prędkość końcową w ruchu jednostajnie przyspieszonym · stosuje do obliczeń związek przyspieszenia ze zmianą prędkości i czasem, w którym ta zmiana nastąpiła ; · rozwiązuje proste zadania lub problemy związane z treścią rozdziału: <i>Kinematyka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> · wzorów · omawia wykresy i porównuje ruchy na podstawie nachylenia wykresu zależności drogi od czasu do osi czasu · wyjaśnia, że droga w dowolnym ruchu jest liczbowo równa polu pod wykresem zależności prędkości od czasu · sporządza wykresy zależności prędkości i przyspieszenia od czasu dla ruchu prostoliniowego jednostajnie przyspieszonego · rozwiązuje typowe zadania związane z analizą wykresów zależności drogi i prędkości od czasu dla ruchów prostoliniowych: jednostajnego i jednostajnie zmiennego 	<ul style="list-style-type: none"> · inny związany z treściami rozdziału <i>Kinematyka</i>)

V. DYNAMIKA

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · posługuje się symbolem siły; stosuje pojęcie siły jako działania skierowanego (wektor); wskazuje wartość, kierunek i zwrot wektora siły · zna pojęcie siły wypadkowej; opisuje i rysuje siły, które się równoważą · rozpoznaje i nazywa siły oporów ruchu; podaje ich przykłady w otaczającej rzeczywistości · zna treść pierwszej zasady dynamiki Newtona · podaje treść drugiej zasady dynamiki Newtona; definiuje jednostkę siły w układzie SI (1 N) i posługuje się jednostką siły · rozpoznaje i nazywa siły działające na spadające ciała (siły ciężkości i oporów ruchu) · podaje treść trzeciej zasady dynamiki Newtona · posługuje się pojęciem sił oporów ruchu; · rozróżnia tarcie statyczne i kinetyczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · wyznacza i rysuje siłę wypadkową sił o jednakowych kierunkach · wyjaśnia, na czym polega bezwładność ciał; wskazuje przykłady bezwładności w otaczającej rzeczywistości · posługuje się pojęciem masy jako miary bezwładności ciał · podaje spadek swobodny jako przykład ruchu jednostajnie przyspieszonego · porównuje czas spadania swobodnego i rzeczywistego różnych ciał z danej wysokości · opisuje wzajemne oddziaływanie ciał, posługując się trzecią zasadą dynamiki · opisuje zjawisko odrzutu i wskazuje jego przykłady w otaczającej rzeczywistości · podaje przyczynę działania siły tarcia i wie, od czego zależy jej wartość · zna pojęcie siły tarcia jako działania skierowanego (wektor); wskazuje wartość, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · oblicza przyspieszenia ze wzoru na drogę w ruchu jednostajnie przyspieszonym · wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla przebiegu doświadczeń · rozwiązuje bardziej złożone zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału: <i>Dynamika</i> (z wykorzystaniem: pierwszej zasady dynamiki Newtona, związku między siłą i masą a przyspieszeniem i związku przyspieszenia ze zmianą prędkości i czasem, w którym ta zmiana nastąpiła ;oraz dotyczące: swobodnego spadania ciał, wzajemnego oddziaływania ciał, występowania oporów ruchu) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · rozwiązuje nietypowe złożone zadania, (problemy) dotyczące treści rozdziału: <i>Dynamika</i> (stosując do obliczeń związek między siłą i masą a przyspieszeniem oraz związek: · posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących przykładów wykorzystania zasady odrzutu w przyrodzie i technice; · bezwładności ciał, spadania ciał, występowania oporów ruchu, a w szczególności tekstu: <i>Czy opór powietrza zawsze przeszkadza sportowcom</i>
--	--	--	--

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<ul style="list-style-type: none"> · przelicza wielokrotności i podwielokrotności (mili-, centy-, kilo-, mega-) · wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe 	<ul style="list-style-type: none"> · kierunek i zwrot · rysuje siły działające na ciało wprawiane w ruch (lub poruszające się) oraz wyznacza i rysuje siłę wypadkową · opisuje znaczenie tarcia w życiu codziennym; wyjaśnia na przykładach, kiedy tarcie i inne opory ruchu są pożyteczne, a kiedy niepożądane oraz wymienia sposoby zmniejszania lub zwiększania oporów ruchu (tarcia) · stosuje do obliczeń: związek między siłą i masą a przyspieszeniem, związek między siłą ciężkości, masą i przyspieszeniem grawitacyjnym; oblicza i zapisuje wynik · rozwiązuje proste zadania lub problemy dotyczące treści rozdziału: <i>Dynamika</i> 		
VI. PRACA, MOC, ENERGIA			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · zna pojęcie energii, podaje przykłady · odróżnia pracę w sensie fizycznym od pracy w języku potocznym; wymienia przykłady wykonania pracy mechanicznej · podaje wzór na obliczanie pracy, gdy kierunek działającej na ciało siły jest zgodny z kierunkiem jego ruchu · rozróżnia pojęcia: praca i moc; odróżnia moc w sensie fizycznym od mocy w języku potocznym; wymienia odpowiednie przykłady w otaczającej rzeczywistości · podaje i opisuje wzór na obliczanie mocy (iloraz pracy i czasu, w którym praca została wykonana) · zna pojęcia: praca i energia; wskazuje odpowiednie przykłady · zna pojęcie energii potencjalnej grawitacji (ciężkości) i potencjalnej sprężystości wraz z ich jednostką w układzie SI · posługuje się pojęciami siły ciężkości i siły sprężystości 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · posługuje się pojęciem pracy mechanicznej wraz z jej jednostką w układzie SI; wyjaśnia, kiedy została wykonana praca 1 J · posługuje się pojęciem oporów ruchu · posługuje się pojęciem mocy wraz z jej jednostką w układzie SI; wyjaśnia, kiedy urządzenie ma moc 1 W; · wyjaśnia, kiedy ciało ma energię potencjalną grawitacji, a kiedy ma energię potencjalną sprężystości; opisuje wykonaną pracę jako zmianę energii · opisuje przemiany energii ciała podniesionego na pewną wysokość, a następnie upuszczonego · wykorzystuje zasadę zachowania energii do opisu zjawisk · podaje zależność przyrostu energii potencjalnej grawitacji ciała od jego masy i wysokości, na jaką ciało zostało podniesione · opisuje i wykorzystuje zależność energii kinetycznej ciała od jego masy i prędkości; podaje wzór na energię kinetyczną i stosuje go 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · wyjaśnia kiedy, mimo działającej na ciało siły, praca jest równa zero; wskazuje odpowiednie przykłady w otaczającej rzeczywistości · podaje i stosuje do obliczeń wzór na moc · wyznacza zmianę energii potencjalnej grawitacji ciała podczas zmiany jego wysokości (wyprowadza wzór) · wyjaśnia, jaki układ nazywa się układem izolowanym; podaje zasadę zachowania energii · wykorzystuje zasadę zachowania energii do opisu zjawisk oraz wskazuje przykłady w otaczającej rzeczywistości · rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone (zadania obliczeniowe) dotyczące treści rozdziału: <i>Praca, moc, energia</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe: dotyczące energii i pracy oraz mocy; ocenia wyniki obliczeń · rozwiązuje nietypowe zadania (problemy) dotyczące treści rozdziału: <i>Praca, moc, energia</i> · realizuje projekt: <i>Statek parowy</i> (lub inny związany z treściami rozdziału: <i>Praca, moc, energia</i>)

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<ul style="list-style-type: none"> · zna pojęcie energii kinetycznej; wskazuje przykłady ciał posiadających energię kinetyczną w otaczającej rzeczywistości · wymienia rodzaje energii mechanicznej; · zna pojęcie energii mechanicznej (jako sumy energii kinetycznej i potencjalnej) · podaje zasadę zachowania energii mechanicznej 	<p>do obliczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> · opisuje związek pracy wykonanej podczas zmiany prędkości ciała ze zmianą energii kinetycznej ciała (opisuje wykonaną pracę jako zmianę energii); wyznacza zmianę energii kinetycznej · rozwiązuje proste (typowe) zadania lub problemy dotyczące treści rozdziału: <i>Praca, moc, energia</i> 		
VII. TERMODYNAMIKA			
<ul style="list-style-type: none"> · posługuje się pojęciem temperatury · podaje warunek i kierunek przepływu ciepła; stwierdza, że ciała o równej temperaturze pozostają w stanie równowagi termicznej · wymienia materiały o różnym przewodnictwie; wskazuje przykłady w otaczającej rzeczywistości · nazywa zmiany stanów skupienia: topnienie, krzepnięcie, parowanie, skraplanie, sublimację, resublimację · wymienia sposoby przekazywania energii w postaci ciepła; · rozwiązuje proste, nieobliczeniowe zadania dotyczące treści rozdziału: <i>Termodynamika</i> – związane z energią wewnętrzną i zmianami stanów skupienia ciał: topnieniem lub krzepnięciem, parowaniem (wrzeniem) lub skraplaniem 	<ul style="list-style-type: none"> · posługuje się pojęciem energii wewnętrznej; · wykazuje, że energię układu można zmienić, wykonując nad nim pracę · określa temperaturę ciała jako miarę średniej energii kinetycznej cząsteczek, · posługuje się skalami temperatur (C i K) · przelicza temperaturę w skali Celsjusza na temperaturę w skali Kelvina i odwrotnie · posługuje się pojęciem przepływu ciepła jako przekazywaniem energii w postaci ciepła · tłumaczy, że nie następuje przekazywanie energii w postaci ciepła (wymiana ciepła) między ciałami o tej samej temperaturze · wykazuje, że energię układu można zmienić wykonując nad nim pracę lub przekazując energię w postaci ciepła · podaje treść pierwszej zasady termodynamiki · opisuje ruch cieczy i gazów w zjawisku konwekcji · podaje wzór na obliczanie ciepła właściwego · opisuje zmiany stanów skupienia: topnienie, krzepnięcie, parowanie, skraplanie, sublimację, resublimację · rozwiązuje proste zadania lub problemy dotyczące treści rozdziału: <i>Termodynamika</i> 	<ul style="list-style-type: none"> · wyjaśnia związek między energią kinetyczną cząsteczek i temperaturą · wyjaśnia przepływ ciepła w zjawisku przewodnictwa cieplnego oraz rolę izolacji cieplnej · uzasadnia, że przyrost temperatury ciała jest wprost proporcjonalny do ilości pobranego przez ciało ciepła oraz, że ilość pobranego przez ciało ciepła do uzyskania danego przyrostu temperatury jest wprost proporcjonalna do masy ciała · stosuje wzór potrzebny do wyznaczenia ciepła właściwego wody · wyjaśnia, co dzieje się z energią pobieraną (lub oddawaną) przez mieszaninę substancji w stanie stałym i ciekłym (np. wody i lodu) podczas topnienia (lub krzepnięcia) w stałej temperaturze · rozwiązuje bardziej złożone zadania lub problemy (w tym umiarkowanie trudne zadania obliczeniowe) dotyczące treści rozdziału: <i>Termodynamika</i> 	<ul style="list-style-type: none"> · projektuje i przeprowadza doświadczenie w celu wyznaczenia ciepła właściwego dowolnego ciała; opisuje je i ocenia · rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe związane ze zmianą energii wewnętrznej oraz z wykorzystaniem pojęcia ciepła właściwego; szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku i na tej podstawie ocenia wyniki obliczeń · rozwiązuje nietypowe zadania (problemy) dotyczące treści rozdziału: · <i>posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstów, a szczególności tekstu: Dom pasywny, czyli jak zaoszczędzić na ogrzewaniu i klimatyzacji (lub innego tekstu związanego z treściami rozdziału: Termodynamika)</i>